

Finansdepartementet
Agne Pettersson
103 33 Stockholm

Diarienummer
Utr 2012/30
Datum
2012-05-22

Remissyttrande över förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 223/2009 om europeisk statistik (Fi2012/50)

Finansdepartementet har bett Trafikanalys att lämna synpunkter på ändringsförslaget i rubriken. Trafikanalys delar i stort sett den problembeskrivning som ligger bakom förslagen på ändringar av den europeiska statistiklagen. Däremot ser vi det som en brist att lösningsförslagen inte fullt ut tar hänsyn till vare sig den svenska förvaltningsstrukturen eller det decentraliserade statistiksystem vi har i Sverige. Skrivningarna, särskilt i förordningsmotiveringen, är mycket drastiska när det gäller NSI:s oberoende ställning och makt över andra myndigheter, och rimligtvis inte genomförbara så som det nu är formulerat. Att man vill ge SCB, i sin roll som NSI, större uppgifter och dess chef ansvar och befogenheter som går utöver den egna myndigheten, är problematiskt. Vi noterar att den sittande statistikutredningen delvis berör samma frågor och vi vet ännu inte hur utredningens förslag kommer att se ut. Mer konkret anser vi att en del av de specifika förslagen innehåller interna motstridigheter, kan gå på tvärs med svensk lag och förvaltningsstruktur eller i vissa fall borde göras mer konsekventa.

Till förslaget på ny författningstext har vi följande specifika kommentarer (artikelnummer hänvisar till förordning 223, inte till det remitterade förslaget).

Artikel 2.1.a

Vi är positiva till att lagstiftaren vill värna om det yrkesmässiga oberoendet. Det är dock problematiskt att myndigheterna alltid kommer att vara beroende på andra sätt, samtidigt som de ska vara yrkesmässigt oberoende. De svenska myndigheterna under regeringen är fristående från, men naturligtvis inte oberoende av regeringen. Den föreslagna formuleringen är inte tydlig med var gränsen ska gå för oberoendet. Som vi utvecklar längre ner är det klart utsagt på andra ställen i statistiklagen att inte alla myndigheter ska vara yrkesmässigt oberoende från NSI eller Eurostat.

Artikel 5.1

Trafikanalys bedömer att ett så långtgående samordningsansvar för SCB skulle kringskära det yrkesmässiga oberoendet – som beskrivs i artikel 2.1.a – hos alla andra nationella myndigheter med ansvar för europeisk statistik. Det verkar helt enkelt inte vara anpassat till hur vårt system ser ut, med ett antal oberoende myndigheter som ansvarar för produktion av europeisk statistik. Är det lagstiftarens avsikt att NSI ska få ett långtgående samordningsansvar för vad andra myndigheter gör, bör statistikmyndigheternas oberoende begränsas i

artikel 2.1.a, till exempel genom ett uttryckligt undantag för påtryckningar från NSI på alla andra nationella myndigheter med ansvar för europeisk statistik. Det är dessutom långt ifrån självklart att samordningsuppgifter och kvalitetsövervakning bör utföras av en och samma aktör.

För övrigt anser vi att formuleringen, som redan gäller, om NSI som Eurostats enda kontaktpunkt för statistikfrågor är olycklig, både för att den är dåligt anpassad till rollfördelningen i det svenska statistiksystemet och för att den inte tillämpas i praktiken.

Artikel 5a, stycke 1

Det är knappast tänkbart att chefen för NSI skulle kunna avböja instruktioner, och därmed styrning, från regeringen. Det skulle strida mot Regeringsformen. Den svenska texten ger cheferna för NSI ensamt ansvar för ett antal aspekter av all europeisk statistik, enligt första meningen. Är avsikten att övriga nationella statistikmyndigheter med ansvar för europeisk statistik i fortsättningen inte ska ha ansvar för de delar som räknas upp i första meningen i förslaget, utan att det ansvaret ska överföras till NSI? Om nuvarande system ska bevaras bör första meningen begränsas till all europeisk statistik som produceras av NSI. Europeisk statistik som övriga nationella statistikmyndigheter ansvarar för bör dessa myndigheters chefer råda över.

Ansvaret för chefen för NSI bör inte bara begränsas till den statistik som produceras av NSI, utan även exkludera den statistik som eventuellt utförs som konsultuppdrag åt andra myndigheter som ansvarar för europeisk statistik.

Artikel 5a, stycke 2

Skrivningen strider mot Regeringsformen samt mot *Offentlighets- och sekretesslagen* 39 kap 59 b § om sekretess i ärende om anställning av myndighetschef som lyder omedelbart under regeringen.

Artikel 11.3

Trafikanalys noterar att regeringens och Eurostats undertecknande av ett åtagande att följa *Code of Practice*, kan bidra till att regeringen eller Eurostat, i senare skede, utövar sådana påtryckningar på statistikmyndigheter, som inkräktar på myndigheternas yrkesmässiga oberoende, såsom detta formuleras i artikel 2.1.a.

Artikel 17a.1

Trafikanalys är positiv till skrivningarna om tillgång till administrativa register. Vi anser dock att en tydlig definition av "administrativa register" skulle underlätta tillämpningen av de nya reglerna. Det är givetvis otänkbart att statistikmyndigheterna ska få tillgång till alla administrativa register som finns hos hela samhällets olika "organ", till exempel banker, sjukhus eller flygbolag.

Den begränsning av administrativa register som finns i det nya stycke 3 – inom varje myndighets och Eurostats respektive offentliga administrativa system – förstår vi inte riktigt innebörden av. Den praktiska betydelsen av stycke 1 försvinner rimligtvis om den begränsas i

stycke 3 till register som redan finns inom de statistikansvariga myndigheternas och Eurostats egna system.

Vi undrar också varför begränsningen i stycke 3 bara avser stycke 1 och 2, medan stycke 4 och 5 alltså inte omfattas av denna begränsning. Är det verkligen avsikten?

En rimlig begränsning av "administrativa register" vore istället att undanta administrativa register som ägs av privata aktörer och andra aktörer som inte ryms inom den offentliga sfären.

En definition av "utan dröjsmål" skulle också underlätta i de framtida kontakterna med ägarna av de administrativa register som avses.

Vidare skulle det underlätta för statistikproduktionen om även statistiska register omfattades av samma regler som administrativa register. Till exempel äger SCB statistikregister som andra myndigheter kanske har användning av och skulle vilja använda utan kostnad, istället för att besvara uppgiftslämnare. Återigen verkar texten inte anpassad till ett decentraliserat statistiksystem.

Artikel 17a.2, 4 och 5

I dessa tre stycken exkluderar texten alla andra nationella myndigheter med ansvar för europeisk statistik. Därför kommer möjligheterna att begränsas för alla andra myndigheter med ansvar för europeisk statistik att arbeta effektivt med administrativa register. Till exempel skulle Trafikanalys få tillgång till administrativa register enligt stycke 1, men inte rådfrågas vid utvecklingen eller avslutandet av administrativa register enligt stycke 2, inte få några relevanta metadata enligt stycke 4 och inte heller kunna upprätta de nödvändiga mekanismerna för samarbete som nämns i stycke 5. Dessa utökade möjligheter skulle däremot NSI kunna utnyttja. Är avsikten att NSI ska agera ombud för alla andra myndigheter med ansvar för europeisk statistik vill Trafikanalys säga att det riskerar att bli väldigt tungrott och riskera att leda till dåliga resultat. Vi föreslår att här inkludera alla andra nationella myndigheter med ansvar för europeisk statistik på samma sätt som i stycke 17.a.1.

I övrigt har vi inga synpunkter på förslaget.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Brita Saxton efter föredragning av kvalificerad statistiker Jan Östlund. Avdelningschef Per-Åke Vikman har också deltagit i beredningen.

Brita Saxton
Generaldirektör